

1 **Jogszabálytan**

2 **Jogszabálytan**

- Az állami szervek által kibocsátott magatartásszabályok vagy
  - általános érvényűek vagy
  - egyediek
- Az általános érvényű, szabályozó jellegűek a normák
- A normák vonatkozhatnak
  - természetes- és jogi személyekre
  - csak meghatározott állami szervekre

3 **Jogszabálytan**

- Ha az általános érvényű normatív jogi aktus mindenkire vonatkozik

JOGSZABÁLYNAK nevezzük

- Ha csak meghatározott állami szervekre

ÁLLAMI IRÁNYÍTÁS EGYÉB JOGI ESZKÖZEINEK nevezzük

4 **Jogforrás**

- Mely szerv milyen formában alkothat jogszabályt
- Belső jogforrás:
  - Azok a szervek akik felhatalmazást kapnak jogszabály alkotásra
- Külső jogforrás:
  - Az a forma amiben a jogszabály megjelenik

5 **Jogforrás**

- A jogalkotó hatáskör alapulhat:
  - Alkotmány felhatalmazásán ⇒ originárius hatáskör
  - Más magas szintű jogszabály felhatalmazásán ⇒ derivatív hatáskör

6 **Jogalkotó hatáskörrel rendelkező szervek**

- Az Országgyűlés Alkotmányt és törvényt
- A kormány rendeletet
- A Nemzeti Bank elnöke rendeletet
- A miniszterek rendeletet
- Az önkormányzat rendeletet alkothat

7 **Megszűnt szervezetek által alkotott jogszabályok**

- Elnöki Tanács
  - Törvényerejű rendelet
- Országos hatáskörű szervezetet vezető államtitkár
  - Államtitkári rendelkezés

8 **Jogforrási hierarchia**

- A jogszabályok nem azonos rangúak, köztük hierarchikus rend épül ki.
- A hierarchia „alacsonyabb” fokán lévő jogszabály

- nem lehet ellentétes
  - nem helyezheti hatályon kívül
  - nem módosíthatja
- a „magasabb” fokon állót.

9 **A jogalkotó hatáskör gyakorlása**

- Maguk gyakorolják a jogalkotó hatáskörüket.
- Végrehajtási jogszabály kiadására felhatalmazás adható
  - A felhatalmazásban meg kell jelölni a
    - jogosultat
    - tárgyát
    - kereteit
- Tilos az alapvető jogok és köteleességek szabályozására felhatalmazást adni!

10 **A törvény**

- Az Országgyűlés normatív tartalmú aktusa (Kivételesen lehet nem normatív tartalmú is)
- A törvények közül kiemelkedik az Alkotmány
  - Megalkotásához, megváltoztatásához a képviselők kétharmadának a szavazata kell.
  - Az új Alkotmányt népszavazással kell megerősíteni.

11 **A rendelet**

- Alkothat:
  - A kormány
  - A miniszterelnök
  - A kormány tagjai
  - A Nemzeti Bank elnöke
  - A helyi és területi önkormányzatok
  - A Honvédelmi Tanács (rendkívüli állapot idején)

12 **A rendelet**

- A kormányrendelet lehet
  - Az Alkotmány rendelkezése alapján eredeti módon kibocsátott
  - Valamely törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására kibocsátott
- Az MNB elnöke rendeletet külön törvényben meghatározott feladatkörében bocsáthat ki, törvénnyel nem lehet ellentétes
  - Az MNB elnöke rendeletében előírhatja, hogy pénzügyi intézmények és a befektetési vállalkozások idegen forrásaik meghatározott arányában (tartalékra) tartalékot helyezzenek el az MNB-nél.
  - Az MNB pénzügyi intézmények és befektetési vállalkozások különböző típusú forrásaira eltérő mértékű tartalékra írhat elő.
  - Az MNB elnöke rendeletében szabályozza a tartalék kiszámítására, illetve a tartalékok képzésének és elhelyezésének módjára vonatkozó előírásokat.

13 **A rendelet**

- Az önkormányzat rendeletet alkot:
  - A törvény által nem szabályozott társadalmi viszonyok jogi rendezésére
  - Törvényi felhatalmazás alapján, annak végrehajtására

14 **Az állami irányítás egyéb jogi eszközei**

- Határozat
  - OGY, kormány, kormánybizottság, önkormányzat
    - Általuk irányított szervek feladatait, saját működésüket
- Utasítás
  - Miniszter, országos hatáskörű szerv vezetője
    - Irányítási jogkörben a közvetlenül alá tartozó szervek tevékenységének szabályozására
- Statisztikai közlemény
  - KSH elnöke
    - Kizárólag statisztikai módszert, fogalmat, osztályozást

15 **Az állami irányítás egyéb jogi eszközei**

- Jogi iránymutatások
  - Irányelv
    - OGY, Kormány, Miniszter
      - Általános érvényű célokat, programokat határoznak meg, jogszabályok végrehajtásának főbb iránya, módszere (miniszter)
  - Elvi állásfoglalás
    - OGY, Kormány
      - Jogszabályok értelmezése
  - Tájékoztató
    - Miniszter
      - Jogszabály végrehajtásáért felelős szerv számára

16 **A jogszabály érvényessége**

- A jogszabály „létezéséhez” kapcsolódó fogalom
- Érvényesség feltételei
  - legyen jogalkotói hatásköre arra az életviszonyra amit szabályozni akar
  - a norma illeszkedjen a jogforrási hierarchiába
  - a jogszabályokat kihirdessék, a jogi iránymutatásokat közzélik
  - a jogforrás létrehozására előírt eljárási szabályokat betartsák

17 **A jogszabály hatályossága**

- Időbeli hatály
  - mikortól meddig alkalmazandó
    - Meg kell határozni a hatálykezdet időpontját
    - visszaható hatály tilalma
  - hatály megszűnés módjai
    - más jogszabály hatályon kívül helyezi
    - a jogszabályban meghatározott idő lejár
    - az AB megsemmisíti

18 **A jogszabály hatályossága**

- A területi hatály
  - a jogszabályok mely földrajzi területen keletkeztethetnek, módosíthatnak jogviszonyokat
    - Országos hatáskörű szerv vezetője által kibocsátott ⇒ az egész ország területén
    - Önkormányzati rendelet ⇒ illetékességi területére
- A személyi hatály
  - azoknak a köre akiknek jogosultságot állapít meg vagy kötelezettséget hárít
    - Magyar állampolgárok, akár MO-on tartózkodnak, akár nem
    - Az ország területén tartózkodó külföldi állampolgárokra

19 **A jogszabályok jelölése**

- Törvény, a kihirdetés évével és római sorszámmal
  - 1990. évi LXV. tv. a helyi önkormányzatokról
- Kormányrendelet, folyó arab sorszám, törve a kihirdetés évével, zárójelben a kihirdetés dátuma, ezután a Korm. r. rövidítés
  - 147/1994. (XI. 17.) Korm. r. a belügyminiszter feladat és hatásköréről

20 **A jogszabályok jelölése**

- Miniszteri rendelet, a kormányrendeletre hasonlóan, azzal, hogy a minisztérium hivatalos rövidítésére utalni kell.
  - 11/2004. (III. 30.) IM r. a jogi segítő díjazásáról
- Ha több miniszter közösen ad ki rendeletet első helyen a kiadásért főfelelőst, utána a többi abc-ben.

- 9/2003. (V. 6.) IM-BM-PM er. a személyes költségmentesség alkalmazásáról a büntetőeljárásban

21 **A jogszabályok kihirdetése**

- A jogosultak és kötelezettek általi megismerés a kihirdetéssel történik meg.
- Kihirdetés csak egy hivatalos lapban történik meg, minden egyéb közlés közzététele
- Kihirdetés a jogszabály aláírásából és a hivatalos lapban való megjelenésből áll.
- Jogszabályok kihirdetése a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában a Magyar Közlönyben
  - Önkormányzati rendeleteket helyben szokásos módon kell kihirdetni.

22 **A jogszabályok kihirdetése**

- A Magyar Közlönyben kerülnek közzétételre még
  - OGY, kormány határozatai, jogi iránymutatásai
  - Nemzetközi szerződések
  - LB jogegységi határozatai
  - AB határozatai
  - Személyi kérdésekben hozott döntések

23 **A jogszabályok közzététele**

- Határozatok Tára
  - MH szerkesztette hivatalos lap
  - Kormányhatározatok, közlemények közzététele
- Minisztériumok által kiadott tárcalapok
  - Utasítások, jogi iránymutatások közzététele
  - Jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze amely a minisztérium munkája szempontjából fontos

24 **Számítógépes jogszabály nyilvántartások megjelenése**

- USA
  - R. T. Morgan 1957
    - Joganyagot tárgyszavak segítségével dolgozták fel
    - Nem a jogszabály teljes szövegét, csak absztrakt tárgyszavak szerinti kivonatát tartalmazta
  - J. Hartly 1962
    - A joganyag teljes szövegét tartalmazta (full text)

25 **Számítógépes jogszabály nyilvántartások Magyarországon**

- 1968 Öröklési jog feldolgozása
- 1970 Családi jog feldolgozása
- 1980 Egységes, Országos Jogi Információs Rendszer (JIR)
  - Tárgyszavak kidolgozása (deskriptorok)
  - Tárgyszavak egymáshoz való viszonyának kidolgozásával a teaurusz felépítése
- A JIR 1990-ben megszűnt.

26 **Jogszabály nyilvántartó rendszerek jelenleg Magyarországon**

- KARTOTÉK
  - Kézi kartonos rendszer filozófiáját követve kezeli a hatályos jogszabályok címét, hatálybalépés időpontját, tárgyszavakat, jogszabályváltozásokat. Norma szöveget nem!
- MUTATÓ
  - Magyar jogszabályok tárgymutatója, de tartalmazza a LB irányelveit, elvi döntéseit, miniszteri utasításokat. Norma szöveget nem!

27 **Jogszabály nyilvántartó rendszerek jelenleg Magyarországon**

- FORRÁS

- Egy-egy jogterület hatályos joganyagának, LB elvi iránymutatásainak gyűjteményes kiadása.
  - Az adott témakörben már full-text rendszerű
  - Aktualizálás évente három alkalommal
- **MAGYAR TÖRVÉNYTÁR CD**
  - Hatályos jogszabályok, OGY, AB, Kormány határozatok, LB elvi iránymutatásai, APEH irányelvek, KSH közlemények, nemzetközi szerződések, EU jogszabályok
  - Full-text rendszer, széleskörű keresési lehetőségek, időgép, iratmintatár
  - Aktualizálás havonta CD lemez megküldésével.

28 **Jogszabály nyilvántartó rendszerek jelenleg Magyarországon**

- **CompLEX CD-Jogtár**
  - Hatályos jogszabályok, LB elvi iránymutatásai, törvények miniszteri indoklása, jogi szakirodalom, APEH állásfoglalások, Magyar Közlöny 1989-től eredeti szövegű kiadásai, tárca közlönyök, fontosabb bírósági döntések, irat mintatár.
  - Széleskörű keresési lehetőség, időgép funkció, norma szöveg a szövegszerkesztőbe is átemelhető.
  - Frissítés havonta, de on-line módon hőközben is.

29 **Jogszabály nyilvántartó rendszerek jelenleg Magyarországon**

- **JOGTÁR**
  - Csak jogszabály szövegeket tartalmaz, szakirodalmat, iránymutatásokat nem
  - 1990-el lezárt Hatályos Jogszabályok Gyűjteményét frissítik havi rendszerességgel
- **JOG-ÁSZ**
  - A JOGTÁR mágneslemezes előfutára

30 **Jogszabály nyilvántartó rendszerek jelenleg Magyarországon**

- **HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR (CD-JOGÁSZ)**
  - Ez az egyetlen közhiteles szövegű jogszabály-nyilvántartás Magyarországon
  - Az 1991-ben kiadott Hatályos Jogszabályok Gyűjteményén alapul, frissítése a Magyar Közlöny nyomdai tőpéldányainak alapján történik, így nem lehet adatbeviteli hiba.
  - Teljes körű keresési lehetőség, időgép funkció, Magyar Közlöny nyomdahű példányait
- Háromnyelvű Hatályos Magyar Jogszabályok

31 **Complex CD-Jogtár vásárlás**

- Bolt címe: KJK-KERSZÖV Kft. 1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 21-35.
- Telefon: 1/464-5400
- Nyitva tartás: Hétfő-Csütörtök / 9.00-16.30
  - Péntek / 9.00-16.00
  - Hétfő / Zárva
  - Ebéd idő / 12.00-12.30
- Ár: CD Jogtár / 3.000,- Ft + Áfa
- DVD Jogtár / 4.500,- Ft + Áfa

32 **Complex CD-Jogtár vásárlás**

- Bolt címe: PRÓKÁTOR Jogi Könyvesbolt, 9026 Győr, Áldozat u. 20.
- Telefon: 06/96/618-976
- Nyitva tartás: Hétfőtől-péntekig 8:00 – 14:00

33 **Complex CD-Jogtár vásárlás**

A vásárláshoz feltétlenül szükséges az érvényes diákigazolvány bemutatása. A diákok egy évben kétszer vásárolhatnak a kedvezmény igénybevételével CD/DVD Jogtárat, fél

évente egyet. Egy diák csak egy terméket vásárolhat, tehát más részére nem vihet. Amennyiben nem tudnak feljönni Budapestre úgy a termékeket írásban is megrendelhetik az ügyfélszolgálatától.